

Università degli Studi di Perugia
Dipartimento di Lettere – Lingue, Letterature e Civiltà Antiche e Moderne

Test di orientamento di Lingua greca
Anno accademico 2023/24
Durata: 4 h.

NOME E COGNOME _____

1. Classificare le seguenti parole o i seguenti nessi in base all'accento (max. 1 punto):

δῆτα _____

ὄρᾱς _____

ξίφος _____

διαρπάσωσι _____

πλόκαμος _____

στρατιώτη τινί _____

μοι _____

φαεννόν _____

σῆς _____

ὁμοιοῦσθαι _____

αιθέρα _____

βίωτος _____

δίκη _____

μελισσῶν _____

ἔδρας _____

φανερός _____

μνῆμα _____

δῶματα _____

πως _____

μάχαιρά τις _____

[.../20]

[punti: .../1]

2. Declinare nei casi richiesti i seguenti sostantivi accompagnati dall'articolo
(max. 1 punto):

ἡ γυνή	dat. sing.	_____	dat. plur.	_____
ἡ γραῦς	acc. sing.	_____	dat. plur.	_____
τὸ ἄθλον	gen. duale	_____	voc. plur.	_____
ὁ δαίμων	dat. sing.	_____	dat. plur.	_____
ὁ Νικίας	dat. sing.	_____	voc. sing.	_____
ὁ ἀλιεύς	acc. sing.	_____	dat. plur.	_____
τὸ ἄνθος	dat. sing.	_____	acc. sing.	_____
ἡ στάσις	nom. plur.	_____	acc. sing.	_____
ἡ τριήρης	acc. sing.	_____	voc. sing.	_____
ὁ ἐλέφας	acc. sing.	_____	dat. plur.	_____

[.../20]

[punti: .../1]

3. Concordare le seguenti coppie di sostantivi (con articolo) e aggettivi al dativo singolare e all'accusativo plurale (max. 2 punti):

	dativo singolare	accusativo plurale
τὸ ῥόδον + τέρην		
ὁ πόλεμος + ταχύς		
ὁ γέρον + εὐγενής		
ἡ γυνή + εὐδαίμων		
τὸ πρᾶγμα + μέγας		

[.../10]

[punti: .../2]

4. Inserire la forma adeguata del pronome/aggettivo ὅδε, ἧδε, τόδε (max. 1 punto):

_____ τῆς κόμης

_____ τῶν λεόντων

_____ τὰς ἐλπίδας

μετὰ _____ τοῦ ποιητοῦ

_____ τὸ φύλλον

_____ οἱ ἄνθρωποι

_____ τοὺς λόγους

ἐν _____ τῇ ἡμέρᾳ

_____ αἱ γυναῖκες

_____ αἱ νῆες

[.../10]

[punti: .../1]

5. Tradurre le seguenti frasi contenenti il pronome/aggettivo αὐτός, αὐτή, αὐτό. (max. 1 punto):

1) Οἱ δὲ Παλλαντίδαι ἤλπιζον αὐτοὶ καθεξείν τὴν βασιλείαν.

_____

2) Οἱ δ' ἐν Σηστῷ Ἀθηναῖοι ἤσθοντο Μίνδαρον πλεῖν ἐπ' αὐτοὺς μέλλοντα ναυσὶν ἐξήκοντα.

_____

3) Ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ αὐτὸ σχῆμα κατέστησεν τὴν φάλαγγα.

_____

4) Φασὶ δὲ καὶ αὐτὸν τὸν Φίλιππον σεμνύνεσθαι ἐπὶ τῇ στρατηγικῇ συνέσει.

_____

[.../4]

[punti: .../1]

6. Individuare le forme di dativo e determinare se si tratti di dativo di possesso (P), etico (E), di causa (C), di mezzo (S), limitazione (L) o modo (M) (max. 2 punti):

1) Οὐ λίθοις καὶ ξύλοις τετειχίσθαι τὰς πόλεις, ἀλλὰ ταῖς τῶν ἐνοικούντων ἀρεταῖς.

P	E	C	S	L	M

2) Κυάνιππος τῷ γένει Θετταλὸς ἐπὶ θήραν συνεχῶς ἐξήει.

P	E	C	S	L	M

3) Ὑμεῖς δὲ μέμνησθέ μοι μὴ θορυβεῖν, ἐὰν τοὺς λόγους ποιῶμαι.

P	E	C	S	L	M

4) Ἔργοις φιλόπρονος ἴσθι, μὴ μόνον λόγοις.

P	E	C	S	L	M

5) Ἔστι μοι μικρὸν οἰκόπεδον, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

P	E	C	S	L	M

6) Οὐ ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ μακάριον τὸ θεῖον, ἀλλ' ἐπιστήμη καὶ φρονήσει.

P	E	C	S	L	M

7) Ὁ στρατηγὸς ἐκέλευσε τοὺς ναύτας σιωπῇ ἐκπλεῖν.

P	E	C	S	L	M

8) Οὐθ' ἤδομαι τοῖσδ' οὐτ' ἐπάχθομαι κακοῖς.

P	E	C	S	L	M

[.../8]

[punti: .../2]

7. Analizzare le seguenti voci verbali all'aoristo completando la tabella (max. 2 punti):

VOCE VERBALE	I PERSONA DEL PRESENTE	TIPO AORISTO (I, II, III, cappatico)	DIATESI	MODO	PERS.	NUM./GEN./CASO	TRADUZIONE
βῆθι							
ἔστάλησαν							
ἔφηναν							
εὔρετε							
κοπείην							
ἔδομεν							
λιπόντες							
θέσθαι							
λαβέ							
κρίναιεν							

[.../10]
[punti: .../2]

8. Utilizzando il verbo ἵμι, tradurre in greco le seguenti forme verbali (max. 1 punto):

che essi inviino _____

invia tu! _____

saranno stati inviati _____

noi abbiamo inviato _____

voi inviaste _____

[.../5]
[punti: .../1]

9. Analizzare le seguenti voci verbali al perfetto completando la tabella (max. 2 punti):

VOCE VERBALE	FORMA DEL PRESENTE	DIATESI	MODO	PERS.	NUM./GEN./CASO	TRADUZIONE
πεπέισμεθα						
ἔστώς						
γέγραπται						
εἰδῆς						
κεκρίκατε						
τετιμημένον						
ἔστάλκαμεν						
λελοίποιεν						
ἴσασι						
τεθάναι						

[.../10]

[punti: .../2]

10. Sottolineare le forme di participio e determinare per ognuna se si tratti di participio sostantivato (S), attributivo (A), congiunto (C) o predicativo (P) (max. 3 punti):

1) Τοὺς πολεμίους ἐδίωκον τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῶν πελταστῶν οἱ ἔτυχον σὺν τῷ στρατηγῷ ὀπισθοφυλακοῦντες.

S	A	C	P

2) Ὁ μὴ κολασθεὶς τῷ νόμῳ πράξας κακῶς, αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ τῷ φόβῳ κολάζεται.

S	A	C	P
S	A	C	P

3) Ὁ Ἄκταίων ὑπὸ τῶν τρεφομένων ὑπ' αὐτοῦ κυνῶν ἀπέθανε.

S	A	C	P

4) Βασιλεῖς ἐγένοντο καὶ οἱ πρὶν ὄντες αἰπόλοι.

S	A	C	P

5) Ἀβραδάταν οὐ ζῆ, ἀλλ' ἐν τῇ μάχῃ ἀπέθανεν ἐμβαλὼν τὸ ἄρμα εἰς τοὺς Αἰγυπτίους.

S	A	C	P

6) Φωκίων ἔφη μᾶλλον ἐθέλειν ἀδικούμενος ἢ ἀδικῶν φανερὸς γενέσθαι.

S	A	C	P

7) Ὁ τοίνυν Ἀννίβας ὑπερῆλθεν τὸν Πυρρηναῖον καὶ τὰς καλουμένας Ἄλλεις, αὐτῷ πρώτῃ γενομένας τότε βασιμούς.

S	A	C	P
S	A	C	P

8) Κάτων ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷ δήμῳ τῆς ἀσωτίας καὶ πολυτελείας καθαπτόμενος εἶπεν· «Ὡς χαλεπὸν ἐστὶ λέγειν πρὸς γαστέρα ὧτα μὴ ἔχουσιν».

S	A	C	P

9) Οὗτοι δὲ προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων λοχαγοὺς λέγουσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς κελεύει τοὺς Ἕλληνας, ἐπεὶ νικῶν τυγχάνει, παραδόντας τὰ ὄπλα.

S	A	C	P
S	A	C	P
S	A	C	P

S	A	C	P

10) Ἐπεὶ ἦσθοντο τοὺς ἐπὶ τῷ εὐονύμῳ νενικημένους, οἱ πολέμιοι ἔφυγον.

S	A	C	P

[.../10]

[punti: .../3]

11. Testo da tradurre (max. 14 punti):

Ἐκ τούτου δὴ ὁ Ἀστυάγης ἐπισκώπτων· Καὶ τί δὴ, ἔφη, ὦ Κῦρε, τᾶλλα μιμούμενος τὸν Σάκαν οὐ κατερρόφησας τοῦ οἴνου; Ὅτι, ἔφη, νῆ Δία, ἐδεδοίκειν μὴ ἐν τῷ κρατῆρι φάρμακα μεμιγμένα εἶη. Καὶ γὰρ ὅτε εἰστίασας σὺ τοὺς φίλους ἐν τοῖς γενεθλίοις, σαφῶς κατέμαθον φάρμακα ὑμῖν αὐτὸν ἐκχέοντα. Καὶ πῶς δὴ σὺ τοῦτο, ἔφη, ὦ παῖ, κατέγνωσ; Ὅτι, νῆ Δί', ὑμᾶς ἐώρων καὶ ταῖς γνώμαις καὶ τοῖς σώμασι σφαλλομένους. Πρῶτον μὲν γὰρ ἂ σὺκ ἐᾶτε ἡμᾶς τοὺς παῖδας ποιεῖν, ταῦτα αὐτοὶ ἐποιεῖτε. Πάντες μὲν γὰρ ἅμα ἐκεκράγειτε, ἐμανθάνετε δὲ οὐδὲν ἀλλήλων, ἦδετε δὲ καὶ μάλα γελοίως, οὐκ ἀκροώμενοι δὲ τοῦ ἄδοντος ὠμνύετε ἄριστα ἄδειν· λέγων δὲ ἕκαστος ὑμῶν τὴν ἑαυτοῦ ρώμην, ἔπει ἀνασταίητε ὀρχησόμενοι, μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ρυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε. Ἐπελέλησθε δὲ παντάπασι σὺ τε ὅτι βασιλεὺς ἦσθα, οἱ τε ἄλλοι ὅτι σὺ ἄρχων. Τότε γὰρ δὴ ἔγωγε καὶ πρῶτον κατέμαθον ὅτι τοῦτ' ἄρ' ἦν ἡ ἰσηγορία ὃ ὑμεῖς τότε ἐποιεῖτε· οὐδέποτε γοῦν [11] ἐσιωπᾶτε. Καὶ ὁ Ἀστυάγης λέγει· Ὁ δὲ σὸς πατήρ, ὦ παῖ, πίνων οὐ μεθύσκειται; Οὐ μὰ Δί', ἔφη. Ἀλλὰ πῶς ποιεῖ; Διψῶν παύεται, ἄλλο δὲ κακὸν οὐδὲν πάσχει· οὐ γάρ, οἶμαι, ὦ πάππε, Σάκας αὐτῷ οἰνοχοεῖ. Καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν· Ἀλλὰ τί ποτε σὺ, ὦ παῖ, τῷ Σάκῃ οὕτω πολεμεῖς; Τὸν δὲ Κῦρον εἶπεῖν· Ὅτι νῆ Δία, φάναι, μισῶ αὐτόν· πολλάκις γὰρ με πρὸς τὸν πάππον ἐπιθυμοῦντα προσδραμεῖν οὔτος ὁ μιαρῶτατος ἀποκωλύει. Ἀλλ' ἰκετεύω, φάναι, ὦ πάππε, δός μοι τρεῖς ἡμέρας ἄρξαι αὐτοῦ.

(Senofonte)

[punti: .../14]

TOT. PROVA: ..... /30